

Наталія ЛИСТОПАД
науковий співробітник відділу
початкової освіти ім. О.Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України

Реалізація завдань змістової лінії "Робота з даними"
в НМК з математики для 3 класу НУШ

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти [1] учні початкової школи вчаться розуміти дані, представлені різними способами (малюнок, текст, графічні і символічні моделі, схема, таблиця, діаграма), використовувати дані для встановлення кількісних і просторових відношень, причинно-наслідкових зв'язків.

Змістова лінія «Робота з даними» є невід'ємною частиною кожної теми НМК з математики для 3 класу [2; 3; 4]. Це знаходить відображення у формулюванні навчальних завдань і в способах організації навчальної діяльності молодших школярів.

У НМК вміщено завдання, які сприятимуть формуванню вмінь і навичок роботи з таблицями та діаграмами. У цих завданнях пропонується знайти дані необхідні для відповіді на запитання та для розв'язування задачі. Ситуації, числові дані яких занесені у таблиці та діаграми, різноманітні – на діаграмах показано, як учні 3 класу дістаються до школи [3, 63], чим займаються на дозвіллі [3, 65], кількість хлопчиків і дівчаток, які навчаються у 3 класі [3, 66], час, які витрачають хлопці на ранкову зарядку [4, 29], час, який витрачають діти щодня на читання книжок [4, 31], кількість шматків піци, які з'їли діти в піцерії [32, 98] тощо. Таблиці є обчислювальними, довідковими, та містять скорочений запис задач.

Цікавим є досвід вчителів по реалізації завдань змістової лінії «Робота з даними» на уроках математики. Вчителями-експериментаторами Вишнівського ліцею «Основа» практикується складання звіту про роботу на уроці при підведенні його підсумків. Звіт формується із відповідей на запитання, які заносяться в загальну таблицю: – Скільки всього обчислень виконав кожен з вас протягом

уроку? Скільки разів на уроці ви виконували додавання (віднімання, множення, ділення)?

Підрахунок кількості обчислень на уроці – це збір інформації, отримання статистичних даних. Якщо результати кожного учня не тільки проговорити, а й записати в загальну таблицю, то вийде таблиця статистичних спостережень. За результатами заповненої таблиці відбувається аналіз: – Яку дію ви виконували сьогодні частіше (рідше) інших? Досвід яких обчислень на сьогоднішньому уроці був найбільшим?

За такого підходу формування уявлень про збір даних спирається не на чийсь твердження, а на власний досвід роботи з інформацією. Виконання таких завдань сприяє формуванню вміння аналізувати та оцінювати дані, візуалізувати їх в таблицях, діаграмах.

Аналіз змісту завдань, які містять роботу з таблицями та діаграмами, свідчить, що вивчення змістової лінії «Робота з даними» неможливе без опори на спостереження за процесами, що відбуваються в навколишньому світі, на реальний життєвий досвід дитини. Це дає можливість накопичити певний запас уявлень про статистичний характер явищ, що нас оточують, та їх властивості, та сприятиме зростанню інтересу до математики, пропаганді її значущості і універсальності.

Література

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text>
2. Листопад Н.П. Математика: підруч. для 3 кл. (у 2-х ч.): Ч.1 Київ : Оріон, 2020. 128 с.
3. Листопад Н.П. Математика: підруч. для 3 кл. (у 2-х ч.): Ч.2 Київ : Оріон, 2020. 128 с.
4. Листопад Н.П. Перевірка предметних компетентностей. Математика. 3 кл. Київ : Оріон, 2020. 40 с.